

Fòrum
Menorca Illa Jove.
La Menorca que
volem els joves

MARTA COLL MARQUÈS

Marta Coll Marquès

Marta Coll Marquès (1983) és psicòloga i coordinadora de projectes educatius i de voluntariat, llicenciada en Psicologia per la Universitat de València el 2011. Ha format part de diversos projectes a Menorca dirigits al jovent, com ara Un Estiu per Créixer en les tres edicions (2019, 2020 i 2021), i ha estat coordinadora de l'equip de la present iniciativa Fòrum Menorca Illa Jove el 2020 i principi del 2021, junt amb Margarita Torres Franco i Pol Mercadal Benejam (actual coordinador del Fòrum), educadors socials que han col·laborat en el contingut del present article.

Resum

El desembre del 2020 neix a Menorca la iniciativa del Fòrum Menorca Illa Jove, un espai de joves i per a joves que pretén promoure la participació de tota la gent d'entre 16 i 30 anys de l'illa. El Departament d'Educació, Cultura, Joventut i Esports del Consell Insular de Menorca trobava a faltar òrgans de participació de la gent jove. Conscients que la normativa actual per constituir consells de joventut sol ser llarga i complicada, a final d'octubre del 2020 l'Administració va destinar recursos econòmics perquè un equip de coordinació treballés per incentivar els joves menorquins a participar en espais creats per a ells, per tal de poder dir-hi la seva i que la seva veu sigui escoltada per les administracions corresponents.

El Fòrum es crea amb la intenció que els joves interessats es puguin trobar i interactuar en un espai on tinguin l'oportunitat de dir què volen millorar a Menorca, en els diversos àmbits que siguin del seu interès.

Amb motiu de la situació sanitària marcada per la COVID-19, les primeres trobades dels joves en el Fòrum han estat en format en línia i s'han donat de manera regular cada mes aproximadament. A mesura que la situació sanitària ho ha permès, s'ha pogut realitzar de manera presencial. S'ha convertit en un espai de referència insular per construir la Menorca que volem, en què la gent jove aporta idees, peticions o reflexions i alhora és escoltada. A continuació us explicam aquesta iniciativa amb més detall.

Paraules clau

Joves / Fòrum / Participació juvenil

Resumen

En diciembre del 2020 nace en Menorca la iniciativa Fòrum Menorca Illa Jove, un espacio de jóvenes y para jóvenes, que pretende promover la participación de todas las personas que tengan entre 16 y 30 años de la isla. Desde el Departamento de Educación, Cultura, Juventud y Deporte del Consell Insular de Menorca se echaba en falta organismos de participación juvenil. Conscientes de que la normativa actual para constituir consejos de juventud suele ser larga y complicada, a finales de octubre del 2020 se destinaron recursos económicos para que un equipo de coordinación trabajara para incentivar a los jóvenes menorquines a participar en espacios creados para ellos, para que puedan dar su opinión y que su voz sea escuchada por las administraciones respectivas.

El Fòrum se crea con la intención de que los jóvenes interesados tengan un punto de encuentro donde tengan la ocasión de decir qué quieren mejorar en Menorca, en las diversas facetas que sean de su interés.

Debido a la situación sanitaria marcada por la COVID-19, los encuentros de los jóvenes en el Fòrum Menorca Illa Jove han sido en formato en línea y se han dado de manera regular cada mes aproximadamente. A medida que la situación lo ha permitido se han podido realizar presencialmente. Se han convertido en un espacio de referencia insular para construir la Menorca que queremos, donde la gente joven aporta ideas, peticiones y es escuchada al mismo tiempo. A continuación se explica esta iniciativa con más detalle.

Palabras clave

Jóvenes / Fòrum / Participación juvenil

1. Com començà tot, la situació inicial d'on partíem

La present iniciativa s'origina amb motiu de l'encàrrec formulat pel Departament d'Educació, Cultura, Joventut i Esports del Consell Insular de Menorca per a la dinamització dels consells de la joventut, que es fonamenta en la Llei 21/2006, de 15 de desembre, que estableix que és competència del Consell Insular de Menorca promoure la participació dels joves en la vida social, política, econòmica i cultural.

Inicialment, l'equip de feina, format per dues coordinadores, va portar a terme l'execució d'aquest encàrrec treballant amb l'objectiu de promoure el Consell de la Joventut de Menorca. Aquest òrgan de participació es regula en el Decret 63/2016, de 21 d'octubre, que estableix els principis generals que regulen els consells de la joventut d'àmbit insular i local.

Tot i així, després d'estudiar la viabilitat d'encaminar el projecte en aquesta direcció, i després de reunir-se i contactar amb diferents experts en matèria de participació juvenil tant a escala autonòmica com estatal, com ara el Consell de Joventut de les Illes Balears, Fundació Unicef, Fundació Triangle Jove, diverses associacions i entitats juvenils locals, etc., es va descartar la posada en marxa a curt termini del Consell de la Joventut de Menorca. Els motius d'aquest canvi de direcció van ser les dificultats per trobar entitats i associacions que complissin amb tots els requisits legals, sobretot en època de pandèmia.

D'altra banda, una segona línia de feina de l'encàrrec també va ser treba-

llar conjuntament amb totes les àrees de joventut municipals per tal de donar suport en la posada en marxa dels consells de la joventut locals, ja que tal com estableix la Llei 10/2006, de 26 de juliol, és competència dels ajuntaments tractar de promoure la participació juvenil en l'àmbit del municipi, fomentar la participació ciutadana en la prevenció i la resolució dels problemes juvenils detectats en el seu territori i fomentar-ne la implicació en la societat en general.

Aquesta segona tasca va requerir treballar conjuntament i de forma coordinada amb les àrees de joventut municipals, per estudiar les accions que calia dur a terme a cada municipi i reforçar-les a través del nostre equip de coordinació. El fet que cap dels municipis de l'illa disposava d'aquest òrgan participatiu previst en la normativa, fet marcat també per la situació socio sanitària del moment i la situació d'alguns municipis quant a volum de feina, ha dificultat la creació dels consells de la joventut locals, però per altra banda sí que s'han anat perfilant i realitzant accions i s'han creat espais per promoure la participació dels joves, com poden ser algunes de les activitats dels mateixos casals joves i PIJ, a través d'assemblees, enquestes, trobades tipus consell jove però sense estar constituïts segons tots els requisits, aprofitant activitats o tallers lúdics en què els joves també poden expressar la seva veu, etc.

Així, revisant tant la normativa i legislació com la situació heretada i actual dels òrgans de participació juvenils, es va decidir, conjuntament amb el Departament de Joventut, la posada en marxa del Fòrum Menor-

ca Illa Jove. Una iniciativa que, com que no té una legislació específica que en reguli els requisits d'accés i constitució, permet ser més flexibles i àgils, ja que hi poden accedir joves tant associats com a títol individual, una fórmula que, atesa la situació de l'illa, on feia uns deu anys que no estava operatiu cap consell insular de la joventut i en un moment en què les associacions i entitats juvenils estaven en el seu moment de major inactivitat com a conseqüència de la COVID-19, es va valorar com l'opció més adient i actualitzada, ajustada a la realitat dels joves d'ara: un espai participatiu més ampli i en el qual tota la gent jove interessada tingués espai i veu.

2. Objectius i funcions del Fòrum Menorca Illa Jove

El Fòrum Menorca Illa Jove neix per ser un òrgan de participació juvenil plural, viu i actual, un espai de participació de referència entre els joves a escala insular per fomentar l'expressió de la seva veu i que aquesta sigui escoltada a través d'aquest canal de comunicació, que es coordina alhora amb diverses administracions de l'illa. Constitueix un pont creixent entre les administracions i el jovent menorquí, i es vertebrava amb els objectius i funcions principals dels consells de la joventut, però amb algunes diferències que en marquen l'essència de manera radical: no s'empara sota una llei ni un marc legislatiu que en condicionin la creació i constitució amb un procés lent i complex que, com a poc, és desmotivant per a qualsevol jove d'avui en dia i que en els darrers anys n'ha estat el principal obstacle.

Les noves generacions demanen major agilitat i transversalitat a l'hora de dur a terme qualsevol iniciativa. Les institucions en són conscients i, si bé duen molt de retard en aquest aspecte, almenys cada cop estan més receptives a canviar i incloure les millores que els joves i la ciutadania van aportant.

Segons l'article de B. Moreno «Consells de la joventut: origen i importància», publicat en l'Anuari de la Joventut el 2018 i tal com es mencionava abans, el Fòrum com a òrgan de participació comparteix alguns dels objectius amb els consells de la joventut, com ara:

- Donar sortida a la voluntat de participar.
- Participar del desenvolupament del context més pròxim.
- Contribuir al desenvolupament d'una societat més democràtica.
- Defensar els drets i interessos d'un col·lectiu determinat.
- Incidir en l'àmbit polític des d'un punt de vista social i juvenil.
- Contribuir a millorar les polítiques de joventut i les dirigides a la joventut.
- Desenvolupament personal. Aprenentatge.
- Donar visibilitat a la joventut, les seves demandes, inquietuds i necessitats.

- Fomentar l'associacionisme i la participació social.
- Fomentar la implicació i el compromís envers la societat.
- Tenir un punt de trobada, participació, debat i reflexió obert.

3. Metodologia

Per dur a terme les trobades del Fòrum com a espai pont entre joves i institucions, es convidava sempre representants de les àrees de joventut de diverses administracions; ajuntaments, Injove i Consell Insular. Després de la trobada, es feia arribar a tots els assistents i als representants de les administracions corresponents tota la informació recollida durant el Fòrum, per tal que les aportacions dels joves sempre arribessin a les administracions.

El principal objectiu ha estat mantenir implicats tots els professionals possibles. Durant el transcurs del programa i la posada en marxa del Fòrum Menorca Illa Jove, hem comptat amb la coordinació i col·laboració de totes les àrees municipals de joventut, el Departament de Joventut del Consell Insular de Menorca i l'Injove Menorca, entre d'altres.

Però a més, el Fòrum ha requerit una coordinació interadministrativa en funció de la temàtica concreta i específica de cada moment. Com per exemple en el II Fòrum, en què es va tractar el tema de l'ocupació a Menorca i va ser imprescindible la col·laboració i coordinació del Departament d'Ocupació del Con-

sell Insular, el servei d'orientació del DOIP i el servei del SOIB. O en el III Fòrum, en què es va mantenir una reunió prèvia a la trobada amb el Departament d'Habitatge del Consell Insular, per tal de preparar degudament el debat amb els joves i fer arribar la informació recollida posteriorment al departament.

Evidentment, també s'han tingut en compte el col·lectiu a qui es dirigia el missatge i com havia d'arribar a aquest col·lectiu. Bàsicament, el col·lectiu objectiu han estat els joves d'entre 16 i 30 anys de Menorca, amb la intenció d'animar-los a participar en el Fòrum Menorca Illa Jove i que sentissin aquest espai com a seu, convidant-los sempre a implicar-se en la mesura que volguessin en qualsevol moment: en la fase prèvia de preparació, en la difusió i en la mateixa realització de la trobada. Per tal d'arribar-hi algunes d'aquestes eines de comunicació han estat adaptades en un format en línia per la situació sociosanitària del moment.

Les principals accions realitzades de comunicació i difusió del Fòrum han estat:

- Compartir la cartelleria i material de difusió (publicacions, vídeos, correus electrònics, etc.) a través de:
 - Xarxes socials pròpies del CIM i del Departament de Joventut com @menorca.illajove o @injovemenorca.
 - Xarxes socials de les àrees municipals de joventut (PIJ i casals joves) i d'agendes culturals de l'illa.
 - Entitats prestadores de serveis a la joventut.

- Centres educatius de secundària i alumnat de la seu de la UIB a Menorca.
- Escoles d'adults municipals i escoles oficials d'idiomes.
- Cartells en paper a diferents punts municipals.
- Compartir el resum dels resultats del Fòrum amb el major nombre de joves possible, a través de les xarxes socials pròpies del CIM i del Departament de Joventut, així com també amb el grup de whatsapp del Fòrum amb els joves implicats en el projecte per fer-los arribar la informació de primera mà.
- Comptar amb un apartat informatiu del Fòrum Menorca Illa Jove a la web d'Injove; notes de premsa del CIM amb la informació del projecte i falques de ràdio.
- Crear un sorteig per donar major difusió i propaganda al Fòrum des de les xarxes pròpies del CIM.

Finalment, una part important del projecte ha estat l'organització dels fòrums en el format en línia. Quan s'organitzen sessions en línia s'ha de cuidar què i com es comunica i com es dinamitza durant la sessió, ja que és important fer-les interactives i dinàmiques per mantenir l'atractiu per a la gent jove i el seu compromís a través de l'assistència a les trobades. Per fer-ho d'una manera transversal i participativa, sempre es va comptar amb l'opinió i valoració dels mateixos joves assistents i interessats en el Fòrum. Així, es van anar dissenyant les

diferents sessions atenent als gustos i criteris que han anat proposant.

Algunes de les eines que s'han utilitzat per tenir un format atractiu en els fòrums han estat:

- Plataforma Zoom, a través de la qual s'han realitzat els primers fòrums.
- Aplicació interactiva Padlet per recollir en línia idees i propostes individuals dels joves.
- Activitats de participació i expressió a través del format cafè conversa.
- Enquestes i votacions per construir els fòrums conjuntament amb els joves.
- Dinamització de debat a cada trobada.
- Dinàmiques de presentació i petit grup, per fomentar la coneixença i cohesió de grup.
- Música en directe d'artistes locals al final de la trobada.
- Actuacions en directe de joves i associacions locals.
- Música amb videoclip a l'inici i en off durant altres moments del Fòrum suggerida pels mateixos joves.
- Convidar experts en les matèries que es tracten als fòrums per respondre a les inquietuds reals i del moment dels participants.
- Convidar representants de les diverses àrees de joventut (local o insular) perquè els joves siguin escoltats i sentin que reben suport de les institucions.
- Grup de whatsapp intern del Fòrum per mantenir el contacte i compartir informacions amb els joves.

- I la més important de totes, implicar els joves en qualsevol de les facetes del Fòrum: elaborant els vídeos de promoció, ajudat en la difusió compartint el material creat (publicacions, vídeos, whatsapp, etc.), actuant en les actuacions musicals i artístiques, aportant més idees per incloure en els pròxims fòrums, recomanant certes actuacions a l'equip coordinador per ser més efectius i atractius per al col·lectiu jove, donant testimoni de la seva experiència amb iniciatives de participació i compartint-les amb els assistents al Fòrum per animar tothom a aconseguir el que es proposin, etc.

4. Primer Fòrum. La Menorca que volem

La fórmula del Fòrum Menorca Illa Jove com a espai de trobada de joves semblava que podria anar en bona direcció, ja que hi podien participar joves d'entre 14 i 30 anys tan sols emplenant una inscripció senzilla. L'equip coordinador va treballar en el disseny del primer Fòrum, ja que la proposta havia de ser prou interessant i rellevant per engrescar-los a assistir-hi i participar-hi sense caure en fórmules obsoletes. Per a la difusió es va comptar amb dos vídeos amateurs realitzats per dos joves que havien de participar com a testimonis en la trobada, a més d'un tercer vídeo professional, en què els protagonistes eren altres joves que hi havien d'assistir, les coordinadores i el grup musical convidat.

El desembre del 2020 va tenir lloc la primera trobada, en format en línia per donar opció a tots els joves me-

norquins a poder-hi participar, ja que alguns resideixen o estudien fora. L'objectiu d'aquesta primera trobada era oferir un espai de participació en un format lúdic. Per fer-ho, en el començament de la trobada es va comptar amb el testimoni d'experiències impulsades per joves de l'illa de caràcter participatiu, per fer valer les iniciatives participatives com a exemple del que podria esdevenir el Fòrum. A més, mitjançant l'aplicació Padlet es van poder extreure els àmbits sobre els quals es volien centrar els pròxims fòrums en funció de les inquietuds i necessitats de la gent jove participant. Per finalitzar la trobada es va comptar també amb l'actuació del grup musical Dos Sipiots.

La valoració del primer Fòrum va ser molt positiva per a l'equip de treball: s'hi van connectar uns 30 joves d'entre 18 i 30 anys, i les seves valoracions també van ser satisfactòries. A més, arran d'aquesta primera trobada es va crear un canal de comunicació directa amb els joves participants mitjançant un grup de whatsapp, en què es podria compartir l'organització dels següents fòrums i convidar-los a implicar-s'hi en la mesura que volguessin.

A continuació s'exposa un resum de les propostes i peticions aportades pels joves participants en el primer Fòrum Menorca Illa Jove, segons l'àmbit d'interès que ells mateixos plantejaven.

4.1 Què van demanar o exposar els joves?

Ocupació i mercat laboral

- Dificultat per accedir al mercat laboral

- Més places de joves qualificats: places
- Borsa de feina per a joves i de fàcil accés
- Transformar el model econòmic per aconseguir una illa amb més futur per als joves
- Fomentar la integració laboral juvenil
- Treballar per no dependre del turisme en el context actual; els joves poden donar idees per fer que Menorca brilli com cada estiu
- Generar espais d'emprenedoria per a joves i espais per teletreballar
- Espai de tutorització per a joves emprenedors sense experiència, dirigit a joves formats perquè puguin fer feina a la seva illa i facilitar així el retorn

Mobilitat i transport públic

- Més carrils bici
- Millorar camins infantils pròxims a les escoles
- Més papereres de bosses per recollir els excrements dels cans (no només als parcs)

Medi ambient

- Promoure accions de sostenibilitat, naturalesa, medi ambient, recursos naturals
- Ampliar les propostes de limitació d'accés a les platges (com a Macarella i Favàritx)
- Assegurar cada any que les barques de neteja del GOIB tinguin presència al litoral de Menorca (aquest estiu les costes han tingut més plàstics procedents del nord d'Àfrica)

Formació

- Pagament d'impostos
- Elaboració de currículum
- Estudi de mercat
- Creació de blogs o pàgines web
- Taller de serigrafia

Educació

- Ampliar l'oferta formativa
- Més ajudes per als estudiants

Infraestructures

- Estudi de fotografia per compartir
- Espais autogestionats
- Centre cívic per realitzar concerts gratuïts
- Estudi de gravació i local per als artistes de l'illa

Esports

- Diades esportives de nit: diades multiesportives amb competició o sense al vespre, amb revetlla, sopar, música..., amb diferents esports, monitors, activitats, etc.
- Millorar la formació dels entrenadors esportius d'edats escolars, així com la seva valoració laboral i salari

Participació

- Més espais de comunicació i participació (com el Fòrum)
- Crear una organització entre joves amb representació al Consell per fer realitat les accions i propostes
- Crear el Consell de la Joventut a Menorca i espais de debat per als joves

- Fomentar espais que ja tenim per a ús juvenil

Cultura

- Facilitar l'accés al món musical mitjançant espai de gravació, que podria tenir un preu simbòlic per fer front al cost de material i manteniment
- Reactivar la banda de joves de Menorca
- Obrir els poblats talaiòtics com a espais culturals (concerts, exposicions, espectacles esportius, etc.)
- Recursos econòmics (beques o ajudes a iniciatives concretes) per a noves iniciatives artístiques i musicals per fer front al cost que suposen
- Organitzar concursos de música de cambra (grups petits)

Oci

- Festes durant l'hivern per fer xarxa entre els joves

Habitatge

- Introduir millores perquè els joves puguin desenvolupar el seu projecte vital i fer front a les despeses del dia a dia

4.2. Propostes dirigides a les administracions: què pot fer el Consell Insular?

- Crear un canal directe (correu electrònic, whatsapp, telèfon) per a dubtes, consultes, etc.
- Facilitar espais necessaris

- Donar ajudes econòmiques i aportar el personal necessari per acompanyar els òrgans participatius juvenils
- Coordinar-se amb altres administracions públiques per executar els projectes proposats
- Informar del que pot oferir el Consell i fins on pot arribar
- Crear un pla insular de joventut, òrgan de participació gestionat per gent jove (amb una part remunerada), que gestioni els fòrums joves i que treballi per aconseguir les iniciatives que hi sorgeixen
- Evitar burocràcia
- Actualitzar catàleg de tràmits
- Oferir assessorament legal i agilitzar tràmits burocràtics per crear associacions i organització d'esdeveniments
- Fomentar les aplicacions desenvolupades per resoldre consultes o incidències ciutadanes (més fàcil que fer una instància)
- Facilitar l'accés burocràtic a les ajudes
- Establir col·laboracions amb centres sanitaris de la Península per als estudiants que se'n van fora
- Recuperar servei de tutorització per a joves emprenedors
- Crear espai de *coworking* públic per a joves
- Millorar instal·lacions esportives (per ex. gespa del poliesportiu de Maó) i oferir-les a diferents clubs
- Per a la idea de les classes pràctiques per a la vida es podrien posar anuncis de gent necessària per fer aquestes classes a canvi d'un sou; afavoriria l'aprenentatge dels joves i la gent sense feina que necessita doblers (no cal ser

un especialista, basta contar l'experiència d'un mateix a l'hora de muntar un negoci o fer la declaració de renda)

- Per a la idea d'obrir espais talaiòtics es podria fer una equipació (dessoradores de Menorca Talaiòtica) i establir un calendari de les diferents "trobades" multiesportives per fer publicitat de l'illa i donar un valor d'unió, cooperació i cohesió dels diferents esports

4.3. Propostes dirigides als mateixos joves: què pots fer tu?

- Apropar a la joventut les àmplies ofertes per formar-se que hi ha a Menorca
- Participar en la creació d'associacions, suport a les iniciatives populars, sumar-se al voluntariat existent o crear noves xarxes d'ajuda humana
- Donar el suport que faci falta tant pel que fa a la col·laboració en l'organització d'espais com amb la difusió
- Difusió per tal d'implicar més joves. Participació als espais juvenils
- Major implicació
- Fer-ho arribar als joves que coneixem. Fer-ne difusió a les xarxes socials

5. Segon Fòrum. L'ocupació que volem, els experts responen a les inquietuds reals dels joves

Al llarg del mes de gener es van elaborar material i infografies extretes de les aportacions del I Fòrum. Es van analitzar les propostes i aportacions per compartir-les amb els joves parti-

cipants. L'organització del II Fòrum es va centrar en l'àmbit més esmentat en el I Fòrum: ocupació i mercat laboral.

La difusió i eines de comunicació d'aquest segon fòrum van ser similars a les del primer, sumant-hi l'ús del grup de whatsapp com a espai per compartir la informació i la realització d'un sorteig a través d'Instagram per donar més difusió a la trobada entre els joves.

A més, vam comptar amb la col·laboració d'un jove participant del grup de whatsapp per donar forma al guió i compartir les seves aportacions i idees. La intenció del Fòrum és fer participar els joves en qualsevol moment, donant-los aquest espai com a propi i acompanyar-los en l'organització i dinamització. Per aquest motiu la seva implicació ha de ser transversal i contínua. En aquesta ocasió es va crear una breu enquesta prèvia sobre què sabien dels diferents serveis d'ocupació existents a l'illa i sobre la música que els agradaria escoltar durant la trobada del fòrum, ja que tant a l'inici com al final s'introdueix la part més lúdica, i també és una manera de fer-ho participatiu a la vegada que atractiu.

L'objectiu d'aquesta segona trobada era donar resposta a les inquietuds en matèria d'ocupació a les propostes i iniciatives extretes del I Fòrum i de l'enquesta. Per fer-ho vam convidar persones expertes en aquestes qüestions i decisives per prendre decisions polítiques: la directora insular del Departament d'Ocupació, la directora insular del SOIB Menorca i l'orientador del DOIP Menorca. Posteriorment a les seves explicacions, es va fer un breu debat amb els joves participants. I seguint en la línia del primer Fòrum,

la trobada va finalitzar amb l'actuació musical d'una artista local, Gibet Pons.

En aquesta segona trobada vam comptar amb una mica menys de participació, uns 25 joves. La valoració d'aquesta segona trobada va ser positiva per part de tots els assistents i es va crear una bona col·laboració entre les administracions implicades. Posteriorment, el Departament d'Ocupació del CIM va dissenyar una enquesta (arran de la mateixa que s'havia creat en la fase prèvia del Fòrum) per conèixer la situació real dels joves de l'illa en termes d'ocupació i tenir en compte els resultats en el diagnòstic per al Pla d'Ocupació Insular.

5.1 Els experts contesten al que els joves volen saber

5.1.1 Quins recursos hi ha per facilitar l'accés al mercat laboral dels joves sense experiència prèvia?

Resposta del Departament d'Ocupació del CIM

- Formació per a persones ocupades i desocupades: actualment tenen pedra en sec i jardineria.
- Serveis: tutorització, orientació i intermediació. El projecte està aturat i pendent de convocatòria.
- EL CIM compta amb 3 AODL que fan un pla d'ocupació de Menorca i el Fòrum pot ser de gran ajuda per fer-lo.
- SOIB Dona (11 dones al CIM, víctimes violència de gènere).
- Reactiva. Té una línia per a joves i dues per a majors de 30. Sorgeix arran de la situació COVID.

- Importància d'utilitzar les webs i xarxes socials dels serveis existents a Menorca perquè la informació arribi.

Resposta del DOIP

- Servei d'orientació. S'hi treballen aspectes com currículum i carta de presentació; l'autocandidatura; l'entrevista i la seva preparació; recerca de feina; oposicions a l'Administració pública, recerca de convocatòries i preparació de temari o dubtes generals.
- Directori d'empreses propi: contactes amb empreses que ofereix el DOIP als usuaris.
- Programa de pràctiques extracurriculars.
- Agència de col·locació.

Resposta del SOIB

- Programa Reactiva
- Pendants d'obrir convocatòria de Joves Qualificats.
- Programes mixtos estan a punt de ser publicats.
- Formació dual.
- Servei d'orientació laboral.
- Formació per a desocupats: centres de formació, entitats locals i administració local.
- Beques d'èxit. Per reconduir i motivar que els joves acabin ESO o realitzin formació (grau mitjà o superior).
- Servei d'intermediació a través del portal web del SOIB, on es publiquen ofertes públiques i privades.
- Altres serveis per a joves en risc d'exclusió social (pendent de resolució).

Hi ha previsió d'obrir la convocatòria de Joves Qualificats?

- S'ha redissenyat el projecte i està pendent de resolució. Es recomana estar pendents de les xarxes socials i web per estar-ne assabentats.

És viable crear una borsa de feina per a joves?

- Actualment no és possible, ja que seria causa de discriminació; s'hauria d'estudiar en profunditat. Funcionen a partir de la seva base de dades segons les persones que hi figuren inscrites. Les ofertes de feina es filtren segons el perfil de les persones inscrites (mèrit i capacitació) i aquestes són les que avisen.
- El DOIP és l'únic servei que es podria considerar que funciona com a borsa de feina per a joves, encara que està obert a tothom, però majoritàriament les empreses amb les quals tenen conveni agafen joves acabats de graduar. També funcionen amb base de dades pròpia, per tant el jove s'hi ha d'inscriure i emplenar el seu perfil en el DOIP.

Per on hauríem de començar a treballar per liderar un canvi de model econòmic? Hi ha alguna política en aquest sentit? Quin paper poden tenir els joves en aquest canvi?

- Sostenibilitat, energies renovables, construcció d'un model turístic diversificat, el rendiment de les noves tecnologies, auto-

abastiment de Menorca, canvi de consciència social, model economia circular, etc.

- Estam en un moment en què tot el que es planteja ja té la voluntat de tenir en compte una nova visió; tots els projectes (europeus, estatals, etc.) van en aquesta direcció, però som conscients que és una feina a llarg termini.
- Les polítiques en què es podria incidir serien el nou pla territorial insular o la futura llei de Menorca reserva de biosfera, així com també en el pla d'ocupació que es dissenya.
- Els joves són molt importants en aquest punt. Poden fer arribar les seves aportacions, perquè hi tenen molt a dir i és molt important construir el nou model econòmic i social junts.

Quins espais de *coworking* hi ha a l'illa? Hi ha previsió de crear-ne més?

De moment a Menorca comptam amb els següents espais de *coworking* (no es té notícia que hi hagi previsió de crear-ne més):

- Coworkingmenorca, a Ciutadella (tenen Instagram), és privada.
- Coworking des Mercadal, de gestió privada.
- Menorca Millenials, a Sant Lluís, és privada.
- Coworking de s'Associació Innovem, a Maó, de gestió privada però amb la qual el Consell té un conveni a través del qual se li dona una subvenció anual perquè els preus siguin més econòmics.

Tornarà el servei de tutorització per a joves emprenedors?

- Es tornarà a posar en marxa el servei. Es recomana estar pendents del web i Instagram perquè s'hi penjarà tota la informació i s'hi donarà difusió.
- Alguns ajuntaments tenen AODL, que donen el servei de tutorització per a l'autoocupació.

Finalment, què van recomanar els experts en ocupació als joves?

- Inscriure's en els diferents serveis que ja existeixen.
- Consultar les webs d'interès periòdicament per poder estar al dia del que ofereixen i rebre orientació personalitzada.
- Aquestes són les webs d'interès que s'actualitzen constantment: SOIB, DOIP, INJOVE, CIM.

6. Tercer Fòrum. Debat sobre l'ocupació i l'habitatge que volem

Al llarg del mes de febrer es va treballar amb dos objectius: conèixer la valoració dels joves participants en el projecte i organitzar el III Fòrum. Per dur a terme el primer objectiu es va contactar telefònicament amb tots els joves participants del Fòrum. Es va valorar conjuntament el disseny i organització dels dos primers fòrums i es va decidir quin format i temàtica volien treballar en el tercer. En aquest contacte telefònic també s'exposava la idea de l'enquesta del Departament d'Ocupació per recollir la situació juvenil en el diagnòstic i el Pla d'Ocupació per fer-ne difusió.

En general tots els joves van valorar de forma molt positiva i satisfactòria l'organització i disseny dels dos primers fòrums. Consideraven que les sessions havien estat dinàmiques i àgils. També valoraven positivament el format en línia, ja que la majoria resideixen fora de l'illa per motius laborals o d'estudis. També consideraven apropiada la freqüència en què s'organitzava: una sessió mensual és apropiada i els permet comprometre's a participar-hi. Finalment, alguns joves compartiren que els tempos del segon Fòrum no van ser prou apropiats, ja que el debat va quedar una mica més pobre enfront del protagonisme de l'exposició dels representants de les institucions convidades. Per aquest motiu, la gran majoria va veure apropiat centrar un fòrum específic en ocupació, introduint dinàmiques de presentació per començar a conèixer-se entre si, en aquesta ocasió sense professionals.

Paral·lelament a aquesta tasca, es va realitzar una reunió amb el Departament d'Habitatge del Consell Insular per conèixer els recursos i propostes en aquesta temàtica i també explicar la iniciativa del Fòrum com a espai de participació juvenil.

L'organització del III Fòrum es va fer mitjançant les propostes recollides dels joves i es va centrar en l'organització d'un debat d'ocupació i habitatge que permetés als joves expressar les seves valoracions i propostes. El fet de contactar amb tots els joves permetia fer-los partícips en tot moment del procés participatiu i fer-los sentir que hi tenen un paper actiu. Seguint en aquesta línia es va dissenyar un qüestionari per decidir el dia i hora

del III Fòrum amb l'objectiu d'agafar el dia més votat per permetre la màxima representació juvenil.

A més, en aquest III Fòrum la difusió va incloure una novetat important: l'enregistrament i edició del vídeo professional va ser gestionada per un jove participant expert en audiovisuals, que convidava altres joves a sumar-se a l'anunci promocional.

La primera sessió del fòrum va començar amb una dinàmica de presentació per promoure la coneixença i cohesió de grup. Es va continuar amb la dinamització del debat mitjançant les minisales que permet fer la plataforma Zoom, on els joves podien introduir les seves propostes en un padlet creat específicament per al III Fòrum. Es va acabar la sessió parlant de la pròxima trobada i projectant el videoclip de Black Pearl *Viva la vida*, seguint amb el propòsit de donar visibilitat als joves artistes locals de Menorca.

La valoració d'aquesta darrera trobada en línia va ser molt positiva. A pesar que va davallar un poquet la participació, s'observà que el compromís dels joves que havien participat en els fòrums anteriors continuava activa i amb ganes de més. Es troben a gust en aquest espai de participació i agraeixen de tenir espais així on poden opinar, debatre i tractar els temes que els interessin d'una manera tan constructiva i en què la prioritat és tenir en compte la visió dels joves. Evidentment som conscients que sempre hi haurà temes que generen major interès que altres, i pel que hem pogut veure, pròxims temes com medi ambient, cultura i esports seran de gran interès per als joves de Menorca.

6.1 Resum de les aportacions dels joves en el debat

6.1.1. Què volem millorar en ocupació?

- Donar més difusió a l'oferta formativa de Menorca, potenciant per exemple centres com el de CMU a Ciutadella.
- Donar suport als joves artistes locals, amb iniciatives del tipus Talent Jove.
- Remunerar els joves que estan en qualche club esportiu.
- Fer més difusió del servei del Consell per acompanyar les persones que volen muntar una empresa.
- Tenir l'oportunitat de realitzar les pràctiques universitàries a Menorca.
- Tenir una llista d'empreses i projectes per poder venir a realitzar les pràctiques a Menorca.
- Realitzar pràctiques d'empresa en el Consell remunerades, amb un salari mínim, no a cost zero.
- Que cada municipi pugui tenir la informació publicada de quines ofertes laborals té en el seu territori, d'una manera més clara i àgil, per facilitar l'accés a la informació. Per tant, tenir un apartat per poder trobar la informació d'àmbit local i d'àmbit de tot Menorca i que també aparegui l'enllaç directe a l'apartat d'ofertes laborals de l'Injove.

6.1.2. Quines millores volem els joves en habitatge?

- Potenciar l'habitatge públic: que els ajuntaments cedesquin sòl públic i que s'hi construeixi habitatge.

- Regulació del lloguer. Apostar pel lloguer ètic.
- Campanya “Llogar als joves és millor que llogar als turistes”, per tornar a dirigir el foment del lloguer cap als joves i que aquests siguin lloguers més ètics que permetin independitzar-se.
- Dirigir els lloguers cap als joves i no tant cap als turistes, que el lloguer turístic quedi reservat a les urbanitzacions.
- Valorar els projectes de convivència entre gent jove i persones majors com a alternativa temporal per poder iniciar el procés d’independització per part del jovent.
- Com es podria regular el lloguer?
- Quins beneficis tindria aquesta regulació?
- Com milloraria el fet que hi hagués més nuclis familiars? Entenent que quan ens independitzam els joves generam nous nuclis familiars, amb l’impacte econòmic i social que açò pot implicar.
- En tota la promoció d’habitatges que proposa l’Ibavi, que demana sòls als ajuntaments, quina serà la política d’assignació? Hi haurà àrees públiques destinades exclusivament a joves?

7. Quart Fòrum. La cultura que volem

Dins el mes de juny, en un moment en què les mesures sanitàries ja ho permetien, es va poder realitzar el primer Fòrum Menorca Illa Jove presencial, a l'alberg juvenil de Sa Vinyeta, Ciutadella. En aquest cas es tractava del IV Fòrum, centrat en el tema ‘La cultura que volem’, un espai de participació juvenil en què

es van dinamitzar diferents temes relacionats amb la cultura de l’illa, compartint inquietuds i sensacions, i projectant propostes culturals a escala insular.

En aquesta ocasió es van dur a terme diverses activitats i qüestions plantejades a través del format cafè conversa, en què els joves van tenir un temps per respondre i fer aportacions sobre les qüestions plantejades en petits grups i després es va dedicar un temps a la posada en comú de tot el que s’havia expressat.

La jornada va continuar amb la part més lúdica gràcies a la presentació de l’Associació Més que Música. Es va oferir bereneta i begudes, mentre alguns joves van pintar al plafó que s’havia habilitat per donar forma a un mural cartell sobre la trobada. També es van fer diferents actuacions artístiques dutes a terme per joves i grups de joves, com ara la batucada Esclat de Ciutadella.

Els objectius principals de la trobada van continuar essent promoure la participació dels joves de Menorca, a la vegada que es va aprofitar per informar sobre el Consell de la Joventut de Menorca com una forma de participació més, per tal que vagin coneixent i explorant diverses formes de participació en voler, a més de tenir coneixença que les administracions pertinents estan disposades a posar-hi recursos i a donar-hi suport.

Com calia esperar amb el tema de cultura, que desperta gran interès entre el jovent, la trobada va ser tot un èxit, amb uns 33 joves assistents, a més dels que hi varen participar de manera telemàtica, ja que no hem d’oblidar que un bon percentatge de joves de Menorca resideixen a fora, i el Fòrum Menorca Illa Jove els té en compte per participar sempre que sigui possible.

7.1 Resultat obtingut d'algunes de les activitats proposades

7.1.1 Llista de drets i de deures culturals que creus que hem de tenir les persones o com a societat.

Drets

- Tenir un espai on expressar-se.
- Flexibilitat en l'organització d'esdeveniments.
- Tenir en compte les opinions.
- Cultura accessible per a tothom.
- Llibertat d'expressió a l'espai públic.
- Estar assegurat a la Seguretat Social.
- Tenir llibertat d'actuació a espais públics.
- Ajudes econòmiques.
- Llibertat d'expressió.
- Educació pública de qualitat.
- Espais i recursos.
- Feina remunerada.
- Assegurança.
- Accés (oportunitats).
- Espais d'assaig/representació.
- Suport de l'administració.
- Sous dignes.
- Respecte a la diversitat cultural.

Deures

- Respectar.
- Cooperar.
- Valorar.
- Estar assegurat a la Seguretat Social.
- Brindar la utilització dels espais públics als artistes.
- Respectar qualsevol tipus d'artista/actuació.
- Modificar l'ordenança per facilitar la burocràcia.

- Promocionar públicament els artistes.
- Cultura respectuosa i per a tothom.
- Complir les normatives.
- Mantenir les tradicions.
- Donar suport a la cultura.
- Qualitat.
- Cultura compromesa.
- Respecta i responsabilitat.
- Coherència amb el públic.
- Pagar impostos.
- Consumir cultura.

Quant als drets, bàsicament els joves van exposar el que es va acordar el 7 i 8 de maig del 2007 a Friburg (Universitat de Friburg), on es van acordar els drets culturals en un document anomenat Declaració de Friburg, una bona mostra que els joves reivindiquen uns drets elementals amb coneixement.

El text va ser presentat per l'Observatori de la Diversitat i els Drets Culturals (les oficines centrals es troben a l'Institut Interdisciplinari de Drets Ètnics i Humans a la Universitat de Friburg) juntament amb l'Organització Internacional de la Francofonia i la UNESCO. La Declaració de Friburg va tenir el suport de més de cinquanta experts en drets humans, així com d'una plataforma d'ONG.

Quant als deures, no existeix un decàleg de deures estandarditzat, aquesta mostra podria ser una primera passa per impulsar-lo des de Menorca. Creim que és important desenvolupar l'esperit crític de tota la comunitat, agents, ens, públics, administracions..., unes pautes que potser poden ajudar a desenvolupar un decàleg de deures.

7.1.2 Quins criteris creus que té el públic jove per assistir a un acte cultural?

- Temes de debat social. Aspectes polítics.
- Activitats a l'aire lliure i de fàcil accés.
- Preu baix i accessible. Cost activitat. Qualitat-preu.
- Activitats que impliquin socialitzar.
- Activitats musicals.
- Recomanacions de gent coneguda.
- Proximitat. Viabilitat/accessibilitat. Transport. Facilitat d'accés.
- Difusió. Publicitat. Boca a boca.
- Perfil jove de les persones que hi estan implicades o hi participen.
- Context.
- Gust (artista). Ganes. Gust personal.
- Repercussió.
- Tipus d'espai (ambient).
- Consumicions assequibles.
- Perfil de públic.
- Popularitat de l'acte.
- Dates.
- Relacions. Companyia.
- Implicació o pràctica personal.
- Donar suport a la cultura.
- Temàtica.
- Cultura gratuïta i pública.

7.1.3 Què no t'agrada i que trobes que hi falta culturalment a Menorca?

Espais accessibles, web que unifiqueu tota l'agenda, coordinació institucional, més iniciativa de les institucions públiques, més implicació popular, més suport econòmic als artistes, foment de la cultura i les tradicions populars, relacions fora de l'illa.

7.1.4 Quin és el principal actiu de la cultura menorquina? I per quin motiu?

La música. Pel seu fàcil accés, perquè desperta emocions i és el que més es consumeix.

7.1.5 Imagina Menorca com un referent de la cultura jove. Com seria?

- Més llibertat per poder actuar.
- Més llibertat d'expressió.
- Més accés i més varietat.
- Suport econòmic.
- Amb molta més implicació real per part de les institucions que fes possible aquest moviment cultural.
- Amb més suport per part de les entitats.
- Amb llibertat de llocs per actuar.
- Accessible, crítica, que posés a debat els principals reptes socials.
- Amb actuacions i festivals de grups i orquestres municipals com hi ha a Catalunya i al País Valencià.
- Una illa oberta i alternativa que oferís espais i oportunitats per al desenvolupament d'activitats/pràctiques, artístiques i culturals.
- Oberta i lliure, on cabés tot i tothom.
- Cultura assequible per a tothom, amb recursos suficients. Remuneració suficient per donar-te d'alta a la Seguretat Social. Cultura al carrer, que arribés a tothom.
- Banda jove (institucions: proves, directors convidats...).
- Amb espais cedits als joves per poder representar el seu treball.

- Amb un conservatori en condicions (sistemes d'incendis, instruments en condicions...).
- Subvencions/ajudes per a joves artistes/creadors.
- Que els impostos no fossin un gran impediment per aconseguir la rendibilitat (donar-se d'alta, IVA, IRPF); rebaixes per a joves artistes.
- On es pogués tenir un consultor cultural, una persona que pogués assessorar els grups i explicar com realitzar correctament les coses.
- Extraordinària.
- Amb més activitats artístiques per als ciutadans, dinàmiques.
- Amb llibertat per poder actuar sense que es posin tantes traves als artistes.
- Amb més llibertat per poder actuar pel poble.
- Un espai on a cada racó de l'illa hi hagués una actuació o una representació en tot moment.
- Inclusiva.
- Apta per a tots els públics.
- Adequada.
- Amb accés a locals d'assaig i reunió.
- Més llibertat per sortir al carrer a tocar.
- Una illa multicultural i multidisciplinària. Una illa de ment oberta, on tota persona pogués dir la seva i s'hi sentís representada.

Amb tota aquesta informació recollida es fa més que evident que dins l'àmbit de cultura s'ha de treballar i així també ho demanen els joves; en establir criteris, pautes i protocols d'actuació per programar, per impulsar un projecte artístic, etc. Es va reflexionar sobre el fet que es fa molta

feina en les produccions artístiques i no tant en les pautes de gestió, com poden ser la informació, la promoció, la cooperació entre grups, l'optimització d'espais i equipaments, etc.

7.2 Imatges del IV Fòrum Menorca Illa Jove

8. Conclusions

El Fòrum Menorca Illa Jove ha esdevingut un espai plural, divers, d'estructura flexible i canviant, que s'adapta constantment al seu context més immediat i a l'interès del jovent menorquí. La intenció és que el Fòrum sigui un referent de participació juvenil actual, transversal i democràtic, en què tothom tengui cabuda i sense barreres burocràtiques, que solen obstaculitzar molt fàcilment la implicació dels joves. Ens han demostrat que de ganes no en falten, només hi falten mitjans per poder canalitzar la seva expressió i visió. En aquest sentit les administracions

sempre han d'apostar per tenir-ne cura i fomentar la creació i manteniment, proporcionant recursos perquè la gent jove pugui materialitzar les iniciatives. Aquest és el cas del Fòrum Menorca Illa Jove, un espai pont de trobada amb les administracions on els joves opinen i ajuden a construir la Menorca que volen.

Bibliografia

- Moreno, B. (2018) "Consells de la joventut: origen i importància". *Anuari de la Joventut de les Illes Balears* 2018, 183-198.